

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,
El. paštas zum@zum.lt, <https://zum.lrv.lt/lt/>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-04- Nr. _____
I Nr. _____

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ TIEKIMO GRANDINĖJE DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. XIV-409 1, 2, 4, 13, 18 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1422 1, 2, 3, 4, 5, 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR SEPTINTOJO SKIRSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MAŽMENINĖS PREKYBOS ĮMONIŲ NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. XI-626 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Žemės ūkio ministerija pakartotinai teikia pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2024 m. balandžio 8 d. išvadą Nr. NV-796 pakoreguotus ir darbo tvarka suderintus Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo Nr. XIV-409 1, 2, 4, 13, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo Nr. 1 projektas), Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 1, 2, 3, 4, 5, 8 straipsnių pakeitimo ir septintojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – Įstatymo Nr. 2 projektas) ir Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo Nr. 3 projektas). Pateikiame apibendrintą informaciją apie Įstatymų projektais sprendžiamas problemas, siūlomas problemų sprendimo priemonės, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

I. Sprendžiama problema	Europos Komisijos žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato 2023 m. rugpjūčio 29 d. papildomame paklausime Nr. EUP(2022)10330 dėl 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES)
--------------------------------	---

	<p>2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje (toliau – Direktyva) tinkamo perkėlimo į nacionalinę teisės sistemą buvo pateiktos pastabos dėl Įstatymo Nr. 1 nuostatų neatitikimo Direktyvos nuostatomis, būtent Įstatymo Nr. 1 1 straipsnio 7 dalies 3 punkte numatytos išimties, kad kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) ar mažųjų bendrijų ir jų narių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartims Įstatymas Nr. 1 netaikomas. Įstatymo Nr. 1 projektu siūloma atsisakyti minėtos išimties, kuri prieštarauja Direktyvos nuostatomis, taip pat tikslinamos kitos su Europos Komisijos pastabomis nesusijusios Įstatymo Nr. 1 nuostatos, siekiant jas padaryti aiškesnes bei išvengti dviprasmiško interpretavimo. Patikslinus Įstatymo Nr. 1 nuostatas, Įstatymu Nr. 1 bus tinkamai įgyvendinta Direktyva.</p> <p>Taip pat siekiama suderinti Įstatymo Nr. 1, Įstatymo Nr. 2 ir Įstatymo Nr. 3 projektų nuostatas.</p>
<p>II. Siūlomos priemonės</p>	<p><i>Esminiai Įstatymo Nr.1 projektu siūlomi pakeitimai</i></p> <p>Įstatymo Nr. 1 projekto 1 straipsnio 2 dalimi siūloma pripažinti netekusiu galios 1 straipsnio 7 dalies 3 punktą, t. y. atsisakyti Direktyvos nuostatomis prieštaraujančios išimties, jog kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) ar mažųjų bendrijų ir jų narių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartims Įstatymas Nr. 1 netaikomas.</p> <p>Įstatymo Nr. 1 projekto 2 straipsniu siūloma pakeisti šiuo metu galiojančio 2 straipsnio 9 dalį papildant žemės ūkio ir maisto produktų sąvoką – „Žemės ūkio ir maisto produktai – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodyti produktai ir juos perdirbus pagaminami tame priede nenurodyti maistui skirti produktai, taip pat fasuotas geriamasis vanduo, šaltinio vanduo, natūralus mineralinis vanduo ir kiti nealkoholiniai gėrimai“.</p> <p>Įstatymo Nr. 1 projekto 3 straipsniu siūloma pakeisti 4 straipsnio 1 ir 2 dalis, pirmiausia papildant nuostatomis dėl reguliaraus tiekimo — siūloma nurodyti, kad reguliaraus tiekimo atveju mokėjimo terminų taikymo tikslais sutarti pristatymo laikotarpiai laikomi neviršijančiais kalendorinio mėnesio (kalendorinis mėnuo suprantamas kaip laikotarpis, prasidedantis pirmą mėnesio dieną ir pasibaigiantis paskutinę mėnesio dieną).</p> <p>Taip pat siūloma aiškiau reglamentuoti, kaip skaičiuoti atsiskaitymo terminus, kai už žemės ūkio ir maisto produktus, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos</p>

Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi Įstatymo Nr. 2 5 straipsnio 2 dalies nuostatomis, atsiskaitoma dalimis.

Įstatymo Nr. 1 projektu taip pat siūloma NPPD įstatymą papildyti pažeidimo tyrimo ir bylos sustabdymo ir nutraukimo pagrindais.

Siūloma nustatyti, kad NPPD įstatymo pataisos įsigaliotų 2024 m. liepos 1 d.

Priėmus Įstatymo Nr. 1 projektą, Direktyvos nuostatos būtų tinkamai perkeltos į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę, taip pat bus patikslintos ir papildytos esamos nuostatos.

Esminiai Įstatymo Nr. 2 projektu siūlomi pakeitimai

Siekiant suderinti Įstatymo Nr. 1 ir Įstatymo Nr. 2 projektų nuostatas siūloma pripažinti netekusiu galios Įstatymo Nr. 2 1 straipsnio 3 dalies 2 punktą, kuriame nustatyta, kad šis įstatymas nereglamentuoja kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) ir mažosios bendrijos sandorių, kai jos perka iš savo narių jų pagamintą žemės ūkio produkciją.

Siekiant suderinti Įstatymo Nr. 1 ir Įstatymo Nr. 2 projektų nuostatas siūloma Įstatymo Nr. 2 projekto 3 straipsniu nustatyti išimtį pirkimo–pardavimo sutartims, sudaromoms tarp gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), ir tos gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), nario.

Šiuo papildymu siekiama apginti gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), narių interesus, tačiau nesukurti papildomos administracinės naštos tuo atveju, jeigu gamintojų organizacijos (kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) įstatuose, priimtose taisyklėse ir sprendimuose jau yra nuostatų, kurių poveikis panašus į pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų poveikį.

Derinant Įstatymo Nr. 2 ir Įstatymo Nr. 1 nuostatas ir siekiant didesnio aiškumo, siūloma papildyti Įstatymo Nr. 2 4 straipsnio 1 dalies 2 punktą nustatant, kad žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje turi būti nurodyta tiekimo laikotarpio trukmė, jeigu žemės ūkio produkcija tiekama reguliariai. Taip pat papildomai įtvirtinama, kad sutartyje turi būti nurodyta, koks produkcijos tiekimas (reguliarus ar nereguliarus) bus vykdomas, kadangi nuo tiekimo pobūdžio priklauso atsiskaitymo už parduotą žemės ūkio produkciją termino apskaičiavimas.

	<p>Derinant Įstatymo Nr. 2 ir Įstatymo Nr. 1 nuostatas ir siekiant didesnio aiškumo, siūloma papildyti Įstatymo Nr. 2 8 straipsnio 2 dalies 2 punktą nustatant reguliariai parduodamos žemės ūkio produkcijos tiekimo laikotarpio trukmę – ne ilgiau kaip kalendorinis mėnuo (kalendorinis mėnuo suprantamas kaip laikotarpis, prasidedantis pirmą mėnesio dieną ir pasibaigiantis paskutine mėnesio dieną).</p> <p>Siekiant sumažinti administracinę naštą ūkio subjektams, siūloma atsisakyti privalomo informacijos apie atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją būklę teikimo VMI. Atsižvelgiant į tai, siūloma Įstatymo Nr. 2 7 skirsnį pripažinti netekusiu galios, kadangi Agentūra, vadovaudamasi Įstatymo Nr. 1 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, atlieka pirkėjų, išskyrus didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių, veiklos patikrinimus dėl NPPD reikalavimų laikymosi.</p> <p>Priėmus Įstatymo Nr. 2 projektą, bus tinkamiau sureglamentuotas esamas teisinis reguliavimas, siekiant Įstatymo Nr. 2 nuostatas suderinti su Įstatymo Nr. 1 projekto nuostatomis.</p> <p><i>Įstatymo Nr. 3 projektu siūlomi pakeitimai</i></p> <p>Siekiant suderinti Įstatymo Nr. 1 projekto 3 straipsnio 2 dalyje siūlomus keičiamo Įstatymo Nr. 1 4 straipsnio 2 dalies pakeitimus, siūloma keisti Įstatymo Nr. 3 12 straipsnio 1 ir 3 dalis, pakoreguojant nuorodą į Įstatymo Nr. 1 4 straipsnio 1 dalį.</p>
III. Priemonių kaštai	Įstatymų projektams įgyvendinti papildomų lėšų iš valstybės biudžeto nereikės.
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus Įstatymo Nr. 1 projektą, Direktyvos nuostatos bus tinkamai perkeltos į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę, Įstatymo Nr. 1 nuostatos taps suprantamesnės ir aiškesnės. Manytina, kad siūlomi Įstatymo patikslinimai padės užtikrinti sklandų žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinės veikimą.</p> <p>Priėmus Įstatymo Nr. 2 projektą, bus pagerintos žemės ūkio produkcijos gamintojų konkurencinės sąlygos, sustiprės šios produkcijos pardavėjų apsauga nuo nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje bei atsiskaitymų už pirktą žemės ūkio produkciją kontrolė.</p>

Įstatymų projektų rengimo priežastys, uždaviniai, pasekmės ir kitos nuostatos nurodytos Įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Priėmus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Įstatymų projektai neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, nuostatoms ir Europos Sąjungos teisės aktams.

Įstatymų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Įstatymų projektai atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo reikalavimus. Įstatymo Nr. 1 ir Įstatymo Nr. 2 projektuose pateikiami sąvokų pakeitimai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Įstatymų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Įstatymo Nr. 1 projektu perkeliama ir įgyvendinama Direktyva.

2024 m. balandžio 3 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikti projektai buvo aptarti 2024 m. balandžio 23 d. tarpinstituciniame pasitarime, kurio metu Kauno prekybos pramonės ir amatų rūmų pasiūlymą abiejų šalių sutarimu buvo nuspręsta toliau svarstyti ateityje.

Konkurencijos taryba įvardino riziką, kad projekte nėra pakankamai aiškiai apibrėžtas terminas, kada vėliausiai gali būti nustatoma mokėtina suma, nuo kurios ir būtų skaičiuojami apmokėjimo už pristatytus produktus terminai, ir siūlė apsvarstyti galimybę įtvirtinti, kad tiekėjas turėtų pirkėjui pranešti, kad būtent jis norėtų nustatyti mokėtiną sumą ir tokią valią jis turėtų išreikšti žemės ūkio ir maisto produktų pristatymo dieną ar produktų pristatymo pabaigos dieną. ŽŪM įvertino nurodytą riziką, tačiau nemato poreikio daryti pakeitimų, kadangi termino įtvirtinimui nepritaria tiekėjų asociacijos ir, ŽŪM vertinimu, kitų projekto nuostatų pakanka užtikrinti, jog būtų galima nustatyti, kad mokėtina suma buvo nustatyta tiekėjo iniciatyva. Konkurencijos taryba nepateikė papildomų pastabų ar prieštaravimų.

Įstatymo Nr. 1 ir Įstatymo Nr. 3 projektus parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Strateginio planavimo departamentas (direktorė Virginija Žoštautienė, tel. 8 5 239 8421, el. p. virginija.zostautiene@zum.lt) Ekonominės analizės skyriaus (vedėjas Evaldas Pranckevičius, tel. 8 686 07 056, el. p. evaldas.pranckevicius@zum.lt) vyriausioji specialistė Kristina Šimkutė, tel. 8 680 44 306, el. p. kristina.simkute@zum.lt.

Įstatymo Nr. 2 projektą parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Finansų ir biudžeto departamento (direktorė Regina Mininienė, tel. 8 5 239 1041, el. p regina.mininiene@zum.lt) Finansų ir apskaitos politikos įgyvendinimo skyriaus (vedėja Jolita Čičiurkienė, tel. 8 5 239 1074, el. p. jolita.ciciurkiene@zum.lt) patarėja Gražina Dobkevičienė, tel. 8 5 239 1078, el. p. grazina.dobkeviciene@zum.lt.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo Nr. 1 projektas, 4 lapai.
2. Įstatymo Nr. 1 projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.
3. Įstatymo Nr. 2 projektas, 2 lapai.
4. Įstatymo Nr. 2 projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
5. Įstatymo Nr. 3 projektas, 1 lapas.
6. Įstatymo Nr. 3 projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
7. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 10 lapų.
8. Atitikties lentelė, 6 lapai.
9. Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo Nr. XIV-409 1, 2, 4, 13, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 1, 2, 3, 4, 8 straipsnių pakeitimo ir septintojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

Ministras

Kęstutis Navickas

Kristina Šimkutė, tel. 8 680 44 306, el. p. kristina.simkute@zum.lt

Gražina Dobkevičienė, tel. 8 5 239 1078, el. p. grazina.dobkeviciene@zum.lt